

Двадцять перша Міжнародна олімпіада з лінгвістики

Бразилія (Бразилія), 23–31 липня 2024 року

Розв'язки задач для індивідуального змагання

Задача №1. Структура форми дієслова:

1. підмет (**t**- 1 ос. одн., **mət**- 1 ос. дв./1 ос. мн., $\emptyset$ - 2 ос. одн., **ne**- 3 ос. дв.=3 ос. мн.)
2. **ə** з'являється тоді й лише тоді, коли потрібно уникнути збігу двох приголосних на початку або в кінці слова, а також збігу трьох приголосних у будь-якій позиції.
3. час (**ku**- теперішній, **je**- майбутній, $\emptyset$ - минулий)
4. **ine**-: прями́й додаток = 1 ос. одн. (підмет = 2 ос. дв./2 ос. мн.)
5. корінь дієслова
6. **-la**: підмет/прями́й додаток = 1 ос. мн./2 ос. мн.
7. час (**-ŋ** теперішній/майбутній, $\emptyset$ минулий)
8. **ə** з'являється тоді й лише тоді, коли потрібно уникнути збігу двох приголосних на початку або в кінці слова, а також збігу трьох приголосних у будь-якій позиції.
9. **-tək**: підмет = 2 ос. дв./2 ос. мн. (прями́й додаток = 1 ос. одн.); прями́й додаток (**-tək** 2 ос. дв./2 ос. мн., **-n** 3 ос. одн., **-net** 3 ос. дв., **-new** 3 ос. мн.)

Звукові зміни:

1. у префіксах кінцевий голосний щезає перед наступним голосним;
2. **t+j > cc**, **t+l > ll**, **t+n > nn**, **t+ŋ > ŋŋ**;
3. якщо в слові є **a**, голосні **e/i/u** перетворюються на **a/e/o**, відповідно.

- (a)
19.	kulleŋən	<i>ти ведеш його</i>
20.	jinejguŋtək	<i>ви_(дв) вкусите мене</i>
21.	tekminnew	<i>я зловив їх_(мн)</i>
22.	təjohallaŋtək	<i>я почекаю вас_(мн)</i>
23.	mətkonŋevlaŋən	<i>ми_(мн) шлемо його</i>
- (b)
24.	<i>ти побачиш їх_(дв)</i>	jelhuŋnet
25.	<i>ми_(мн) вкусили його</i>	mətəjgolan
26.	<i>ви_(мн) ловите мене</i>	kenakmellaŋtək
27.	<i>вони шлють вас_(дв)</i>	nekunŋivŋətək
28.	<i>ви_(дв) повели мене</i>	inelletək

Задача № 2. власність_a-sfx_a-POSS_b власник_b-sfx_b

ч. р.			ж. р.		
• тварини: лев, леопард, фламінго			• тварини: зебра, імпала, слон, бабуїн, жирафа		
• предмет, частини тіла: довгі/тонкі			• предмет, частини тіла: короткі/товсті		
•			•		
	одн.	мн.		одн.	мн.
sfx	-∅	-bii *	sfx	-ko	-bee
POSS	-ma	-itcha *	POSS	-sa	-eta

* е, о > і, u перед закінченнями ч. р. множини
(не поширюється через голосний а, наприклад, zzokwana-bii)
-bii-itcha > -biitcha

- (a) 19. **wiriko** — D. короткий, товстий корінь
20. **roobee** — C. роги (наприклад, дікдіків)
21. **mu'a** — B. тонка гілка
22. **zzahubii** — A. хвосту (наприклад, леопардів)
- (b) 23. **gariko** — автомобіль (= коротка вантажівка)
24. **makubii** — високі каструлі
25. **hazzakeko** — злодійка
26. **dongobee** — зебри^{ч/ж}
27. **zzahoko** — (короткий, товстий) хвіст
28. **nqibii** — леопарди^{ч/ж}
- (c) 29. нога фламінго (одн.)^{ч/ж} — **uphukwama gogogogo**
30. бульба V. pseudolablab зебри^{ч/ж} — **shumukosa dongoko**
31. роги самців імпали — **ruubiitcha puphubii**
32. товста палка чужоземок — **mu'akoeta uhuyitibee**
33. висока каструля хлопців — **makuitcha eratibii**
34. довгі, тонкі корені імпали^{ч/ж} — **wiribiisa porphoko**

Задача № 3.

- A B-ane X $\begin{cases} \text{rä} & \text{— якщо A — жінка} \\ \text{yé} & \text{— якщо A — чоловік} \end{cases}$

– A = родич(ка) B

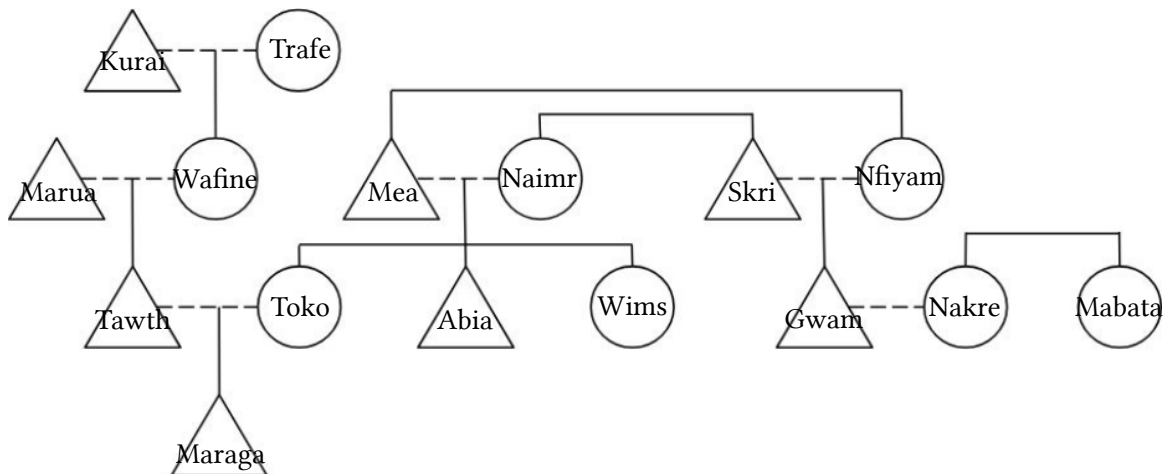
– X = терміни спорідненості

• ɲafe	батько	B	брат
ɲame	мати	D	донька
nge	дитина	F	батько
zath	дід, онук	H	чоловік
zath ɲare	бабця, онука	M	мати
nane	старший брат / старша сестра	S	син
ngth	молодший брат / молодша сестра	W	дружина
enat	зять (чоловік доньки)	Z	сестра
ɲäwi	вуйко, дядько (брат матері)		

терміни після обміну сестрами:

bäiɲaf	MB = FZH, ZS = WBS, BS = HZS
bäiɲam	FZ = MBW, ZD = WBD, BD = HZD
yamit	дитина bäiɲafa та bäiɲam
yumad	дружина yamita

(a)

- (b)
1. **bäiɲam rä**
  2. **enat yé**
  3. **zath ɲare rä**
  4. **nge yé**
  5. **Nakreane**
  6. **rä**

(c) Skri Abiaane bäiɲaf yé.

Задача № 4.

- (a)
1. **çum 'aa'** (нога — вмістище): С. *капці (шльопанці)*
  2. **dâw çum** (людина — нога): І. *нога*
  3. **dâw nôr** (людина — рот): В. *рот*
  4. **dâw nôr keet** (людина — рот — листок/язик): Н. *язик*
  5. **dâw tôog** (людина — донька): Ф. *донька*
  6. **dâw sôb pis piis** ((людина — рука — маленький) — маленький): Д. *мізинець*
  7. **dâw tôoj** (людина — ніс): J. *ніс*
  8. **dôo' piis** (робити — маленький): Е. *зменшувати*
  9. **sôb dak** (рука — поміщати): А. *кільце*
  10. **suk 'aa'** (крупа — вмістище): Г. *банка крупи*
  11. **be keet** (дерево — листок/язик): М. *листок*
  12. **be tum** (дерево — насіння/око): Q. *насіння*
  13. **yak yaa'** (маніок — пекти): Т. *макашейра*
  14. **yak nâax** (маніок — вода): S. *тукупі*
  15. **nâx rôog** (вода — великий): Р. *головна річка*
  16. **nâx taax** (вода — тапір): L. *капібара*
  17. **taax 'uuu** (тапір — одомашнений): К. *одомашнений тапір*
  18. **tum tâag** (насіння/око — знати): N. *окуляри*
  19. **yon 'uuu** (мурахоїд — одомашнений): R. *одомашнений мурахоїд*
  20. **yon tôoj** (мурахоїд — ніс): О. *револьвер*
- (b)
21. **dâw sôb piis** (людина — (рука — маленький)): *палець руки*
  22. **dâw sôob pis** ((людина — рука) — маленький): *маленька рука*
  23. **dâw çum piis** (людина — (нога — маленький)): *палець ноги*
- (c)
24. *струмок* — **nâx piis** (вода — маленький)
  25. *маленький тапір* — **taax pis** (тапір) — маленький
  26. *око* — **dâw tum** (людина — насіння/око)
  27. *онука* — **dâw tôg tôog** (людина — (донька — донька))

Задача № 5. Порядок слів:

- S V (S = підмет при неперехідному дієслові; V = дієслово)
- A-lu V P (A = підмет при перехідному дієслові; P = прямий додаток)

Іменник:

	іменникові класи:	P = S	A
	жінки	rra-	rgu-
(♀)	чоловіки	nyu-	nyu-
(♂)	чоловіки = тварини	∅-	ki-
(♀)	тварини	∅-	ji-
	їстівне	ma-	
	мн.	li-	linji-

Дієслово:

- час (j- теперішній, k- майбутній/минулий)
- (прямий додаток)
- підмет

	іменникові класи:	P	S	A
	жінки	arr-	anda-	anda-
(♀)	чоловіки	any-	iwa-	ilu-
(♂)	чоловіки = тварини	∅-	a-	ilu-
(♀)	тварини	∅-	i-	inju-
	їстівне	∅-	∅-	∅-
	мн.	al-	alu-	alu-

- корінь дієслова
- час (-∅ минулий, -nji теперішній, -la майбутній)

- (a) 15. mirningiya ka-wulumala – Чоловік побіжить.
16. nyu-munangalu kalilu-wudurruma li-wakuku – Білий чоловік погодував собак.
17. linji-ardulu jalu-wubanji ma-burlurlu – Хлопчики/дівчатка (діти) печуть хліб.
18. rru-nhanawalu janda-athamanji ardu – Жінка женеться за хлопчиком.
- (b) 15. ♂
16. ♀
17. ?
18. ♂
- (c) 19. Собака погнався за дівчинкою.
♀ ji-wakukulu karrinju-athama rra-ardu
♂ ki-wakukulu karrilu-athama rra-ardu
20. Вагітна жінка годує бабів.
♀=♂ rru-walkurulu jalanda-wudurrumanji li-bardibardi
21. Дід вилікував чоловіка з народу яньюва.
♀ nyu-malbulu kanyilu-yabima nya-yanyuwa
♂ ki-malbulu kilu-yabima yanyuwa
22. Кенгуру повернеться.
♀ wunala ki-wanila
♂ wunala ka-wanila